

економічного профілю / За ред. професора Б. Кравченка. – К.: «Кондор», 2002. – 302 с.

7. Судебная бухгалтерия: Учебник / Под ред. С.П. Голубятникова. – М.: Юрид. лит., 1998. – 368 с.

8. Бандурка А.М. и др. Основы судебной бухгалтерии: Учебник. / А.М. Бандурка, В.А. Лукин, В.Д. Поникаров. – Харьков: Изд-во Национального университета внутренних дел, 2001. – 336 с.

9. Гнилицька Л. Проблеми та шляхи вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства / Л.Гнилицька // Бухгалтерський облік і аудит. – 2011. - № 10. – с. 22-30.

10. Кузьминский А.Н. Организация бухгалтерского учета и анализа хозяйственной деятельности / А.Н. Кузьминский, В.В. Сопко. – К.: Вища шк. Головное изд-во, 1986. – 256 с.

11. Гнилицька Л. Дослідження методичних підходів до діагностики фінансової надійності контрагентів підприємства у системі його безпеки / Л.Гнилицька // Бухгалтерський облік і аудит. – 2011. - № 4. – с. 21-25.

12. Днепров Л. Оговор с видом на заказное дело./ Л. Днепров // 2000. – 9.12.2011. – с. В2-В3.

13. Друри К. Введение в управленческий и производственный учет: Учебн. пособие для вузов / Пер. с англ. под ред. Н.Д. Эриашвили; Предисловие проф. П.С. Безруких. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 1998. – 783 с.

14. Соснин А.С. Менеджмент безопасности предпринимательства: Учеб. пособие. / А.С. Соснин, П.Я. Прыгунов. – К.: Изд-во Европ. ун-та, 2002. – 357 с.

15. Ярочкин В.И. Основы безопасности бизнеса и предпринимательства. / В.И. Ярочкин, Я.В. Бузанова. – М.: Академический Проект: Фонд «Мир», 2005. – 208 с.

16. Экономика и организация безопасности хозяйствующих субъектов, 2-е изд. – СПб.: Питер, 2004. – 288 с.

17. Куркін В.М. Контроль та захист економічної безпеки діяльності підприємств: Навчальний посібник. / В.М. Куркін, В.Д. Поникаров, Д.В. Назаренко. – Х.: ФОП Павленко О.Г.; ВД «ИНЖЕК», 2010. – 300с.

18. Чумаченко Н.Г. Учет и анализ в промышленном производстве США / М.Г. Чумаченко. – М.: Финансы, 1971. – 240 с.

Аннотация. Рассмотрены сущность и трактовки понятия экономической безопасности. Выявлено влияние бухгалтерской службы на обеспечение экономической безопасности.

Ключевые слова: экономическая безопасность, функции учета, защитная функция, бухгалтерия.

Summary. We consider the nature and interpretation of the concept of economic security. The effect of the accounting department to ensure the economic security.

Keywords: economic security, accounting functions, the protective function, accounting.

Рецензент д.е.н., професор ХНЕУ Пулипенко А.А.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Назаренко І.Л.

УДК 658.14:334.7

ЗОВНІШНІ ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Магас Н.В., викладач (ЛІ МАУП)

В статті досліджуються фактори формування фінансової безпеки суб'єктів господарювання. Обґрунтовується необхідність врахування факторів та параметрів техноглобалізму для забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарювання.

Ключові слова: фактори формування, фінансова безпека, суб'єкти господарювання, техноглобалізм.

Постановка проблеми. В сучасних наукових дослідженнях багато уваги приділяється питанням фінансової безпеки суб'єктів господарювання. Досліджуються фактори формування фінансової безпеки як зовнішні так і внутрішні, наголошується про необхідність їх постійної діагностики. Проте в дослідженнях не враховують нові фактори зовнішнього середовища, фактори техноглобалізму, які несуть нові ризики і загрози формуванню фінансової безпеки суб'єктів господарювання.

Планетарний процес інтернаціоналізації створення й освоєння виробничого й комерційного використання, трансферту (передання), дифузії (поширення) технологій дістав назву техноглобалізму. Умови техноглобалізму вимагають створення нових продуктів і процесів: природних, виробничих, суспільних. Об'єктивними причинами процесу техноглобалізму є становлення постіндустріального інформаційно-технологічного розвитку, який несе нові ризики і загрози фінансовій безпеці суб'єктів господарювання. Тому постає проблема ідентифікації факторів та параметрів техноглобалізму, для можливості їх попередження та нейтралізації [19].

Стан дослідження. Проблемам фінансової безпеки суб'єктів господарювання значну увагу приділено у працях вітчизняних науковців, таких як О.І. Барановський [1], І.О. Бланк [2,3], Г.В. Веретенникова [5], О. Грунін [6], Е.С. Дмитренко [7], М.М. Єрмошенко [8], М.І. Камлик [10], Є.М. Коротков [11], О.М. Марченко [13], І.П. Мойсеєнко [15], А.О. Старостіна [18], В. І. Франчук [20], В. Ярочкін [21] та інші. Забезпечення фінансової безпеки суб'єктів вимагає врахування факторів техноглобалізму, які визначають особливості функціонування. Однак, ці питання не знайшли достатнього висвітлення у наукових працях згаданих вчених.

Мета дослідження. Дослідити фактори і параметри техноглобалізму та їх вплив на формування фінансової безпеки суб'єктів господарювання.

Виклад основних досліджень. Фінансова безпека підприємства – це складова економічної безпеки підприємства, яка полягає у наявності такого його фінансового стану, котрий характеризується: збалансованістю і якістю фінансових інструментів, технологій і послуг; стійкістю до загроз; здатністю підприємства забезпечувати реалізацію фінансових інтересів, а також місії і завдань достатніми обсягами фінансових ресурсів; а також спрямованістю на ефективний і сталий розвиток [9].

Фактори формування зовнішнього та внутрішнього середовища функціонування суб'єктів господарювання є об'єктом дослідження фінансової безпеки з погляду системного підходу.

Для забезпечення високого рівня фінансової безпеки суб'єктів господарювання потрібно постійно проводити моніторинг ділового середовища, діагностику стану використання потенціалу суб'єктів господарювання, впроваджувати ефективні механізми попередження ризиків та виходу з криз.

Системний підхід до дослідження фінансової безпеки суб'єктів господарювання передбачає розгляд середовища функціонування суб'єктів господарювання, від якого залежать загрози та ризики, які виникають. Розрізняють внутрішнє середовище функціонування суб'єктів господарювання і зовнішнє, яке не залежить від діяльності суб'єктів господарювання. На основі узагальнення факторів впливу на фінансову діяльність суб'єктів господарювання [14] представимо їх типологію (див. рис. 1).

Зовнішні фактори впливу на фінансову безпеку суб'єктів господарювання розділимо за такими класифікаційними ознаками:

- ринкові – споживчі властивості продукції, можливості конкурентів, життєвий цикл продукції;

- економічні - купівельна спроможність споживачів, стабільність національної валюти, доступність до кредитних ресурсів, залучення іноземних інвестицій, зменшення податкових ставок, збільшення пільг, рівень відсотків за користування позиками, експортно-імпортна політика;

- правові – організаційно-правові форми діяльності, правові основи підприємництва, валютне та митне регулювання;

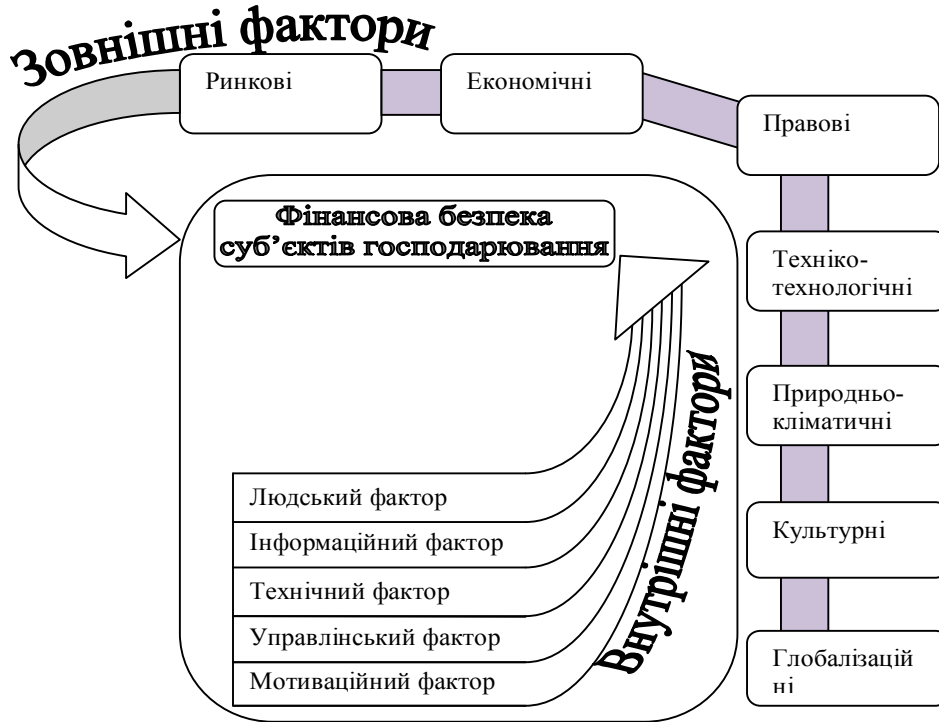
- техніко-технологічні – впровадження нових технологій виробництва, інноваційні можливості техніки, постійні вкладення в науково-технічний розвиток;

- природно-кліматичний – наявність корисних копалин, кліматичні умови, можливості транспорту та зв'язку, розміщення щодо міжнародних кордонів;

- культурні – національні та культурні цінності, духовна свідомість споживачів, національні традиції;

- глобалізаційні – рівень інтеграції, вплив міжнародних організацій, вхід на ринок нових продуктів, залежність від світового ринку, зростання циклічності фінансових криз [14].

Всі ризики і загрози, які впливають на фінансову безпеку залежать від фінансових інтересів, які перед собою ставлять суб'єкти господарювання [8]. Фінансові інтереси – це життєво важливі фінансові потреби особи, суб'єктів господарювання, захист і забезпечення яких за допомогою правових, економічних, політичних, кадрових, інформаційних, наукових та інших заходів гарантує фінансову незалежність та захист від внутрішніх і зовнішніх загроз [7].

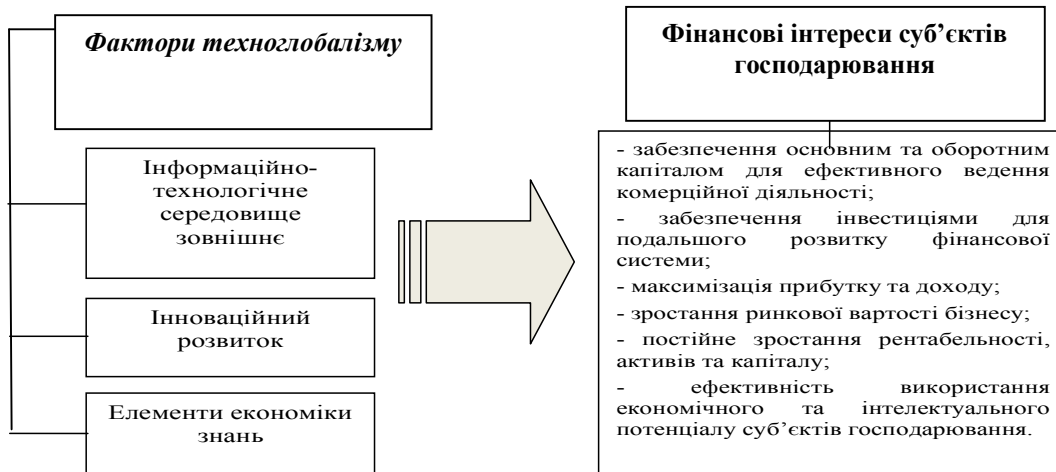
Авторська розробка

Рисунок 1 - Фактори впливу на фінансову безпеку суб'єктів господарювання

Отже, фінансові інтереси впливають з основної мети діяльності суб'єктів господарювання і стратегій господарювання. В умовах розвитку економіки знань для успішної реалізації фінансових інтересів суб'єкти господарювання повинні враховувати фактори

техноглобалізму, ризики та загрози, які вони породжують.

Перелік факторів техноглобалізму, які можуть впливати на фінансові інтереси суб'єктів господарювання, наведено на рис. 2.

Авторська розробка

Рисунок 2 - Взаємозв'язки між факторами техноглобалізму та фінансовими інтересами суб'єктів господарювання

В згаданих дослідженнях при визначенні зовнішніх факторів впливу на фінансову безпеку суб'єктів господарювання не враховувалися фактори техноглобалізму, які несуть нові ризи та загрози (див. табл.1)

До зовнішніх факторів техноглобалізму, які впливають на фінансову безпеку суб'єктів господарювання можна віднести такі:

1. Організаційно-маркетингові інновації, які визначають ділове середовище функціонування фінансової безпеки.

2. Індекси економіки знань, що впливають на рівень кадрової та інформаційної забезпеченості.

3. Індикатори економічної та науково-технічної безпеки регіону, які визначають територіальні особливості функціонування суб'єктів господарювання.

Таблиця 1

Фактори діагностики зовнішнього середовища функціонування суб'єктів господарювання

Фактори	Непрямої дії	Прямої дії
Потенціал фірм Фінансові ресурси	Податкове навантаження Облікова ставка Амортизаційні відрахування	Кон'юнктура фінансового ринку (грошового, ринку цінних паперів, страхового)
Рівень ефективності інвестицій (інновацій)	Динаміка облікової ставки Темпи інфляції Структурні зміни	Кон'юнктура фінансового ринку та товарного ринку Рівень доходності реальних інвестицій
Рівень фінансової безпеки	Динаміка валютних курсів Форми і методи регулювання фінансової діяльності	Рівень використання ринкового потенціалу Рівень використання потенціалу інструментів фінансового ринку
Фактори техноглобалізму	Рівень підготовки фінансових менеджерів Рівень використання ІТ технологій	Рівень формування базових знань та використання інтелектуального потенціалу суб'єктів господарювання

Джерело: [2, с. 185, 189]

Основними індикаторами оцінки організаційно-маркетингових інновацій є такі:

- період інноваційних змін;
- рівень доходності інноваційних продуктів;
- структура процесу розробки інноваційних продуктів;
- інноваційний дохід на одного працівника;
- методи оцінки інтелектуальної власності та інтелектуальної продукції [4,16].

Серед індикаторів економіки знань розрізняють:

- валові інвестиції в основний капітал;
- тарифні та нетарифні бар'єри;
- захист інтелектуальної власності;
- спред відсоткових ставок;
- інтенсивність внутрішньої конкуренції;
- внутрішній кредит приватному сектору;
- вартість реєстрації бізнесу;
- тривалість старту бізнесу [12].

Основними індикаторами науково-економічної безпеки регіону, які визначають рівень фінансової безпеки є:

- частка підприємств, що впроваджують інновації, у загальній кількості промислових підприємств;
- частка реалізованої інноваційної продукції у загальному обсязі промислової продукції;
- індекс змін активності створення зразків нової техніки.

Отже, для забезпечення фінансової безпеки суб'єкти господарювання необхідно досліджувати сутність фінансової безпеки, визначити взаємозв'язки між елементами фінансової безпеки та систематизувати види факторів впливу на безпеку, а й враховувати параметри техноглобалізму, які передбачають впровадження організаційно-маркетингових інновацій, врахування основних індикаторів економічної безпеки регіону. Це дозволить суб'єктам господарювання завчасно розпізнавати

ризиків і загрози, зовнішнього та внутрішнього середовища їх функціонування; розробляти план дій та ефективні механізми запобігання та протидії. Реалізація цієї стратегії в умовах техноглобалізму можлива лише за рахунок використання інтелектуального потенціалу суб'єктів господарювання на основі інформаційно-інноваційного середовища, елементів економіки знань та системи управління знаннями [14].

Висновок. В умовах техноглобалізму зростає вплив інформаційно-інноваційного середовища, системи управління знаннями та елементів економіки знань на фінансову безпеку суб'єктів господарювання [15]. Перед суб'єктами господарювання постає завдання своєчасно виявити вплив небажаних факторів на їх фінансову безпеку з метою своєчасного їх попередження та нейтралізації. Для цього необхідно визначити суть фінансової безпеки, ідентифікувати фінансові інтереси суб'єктів господарювання, ризики та загрози параметрів техноглобалізму. Ці знання допоможуть суб'єктам господарювання гарантувати безпеку фінансової діяльності (реалізувати функцію безпеки функціонування).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення) : Моногр. / О.І. Барановський – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2004. – 759 с. ISBN 966-629-137-1
2. Бланк И.А. Аतिकризисное финансовое управление предприятием / И.А. Бланк. – К.: Ника-Центр, 2006. – 672 с.
3. Бланк И.А. Управление финансовыми рисками / И.А. Бланк. – К.: Ника-Центр, 2005. – 600 с. ISBN 966-521-320-2
4. Вахнюк С.В. Характеристика впливу банківської системи на індекс економічного та інституціонального режиму економіки знань / С.В. Вахнюк // Ефективна економіка. – 2010. - № 11.
5. Веретенникова Г.В. Економічна безпека підприємства: планування й організація. Конспект лекцій. / Г.В. Веретенникова. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. – 84 с.
6. Грунин О.А. Экономическая безопасность организаций : учеб. пособ. / О.А. Грунин, С.О. Грунин. – СПб.: Питер, 2002. – 17 с.
7. Дмитренко Е.С. Юридична відповідальність суб'єктів фінансового права у механізмі правового забезпечення фінансової безпеки України: монографія / Е.С. Дмитренко. – К.: Юрінком Інтер, 2009. – 529 с. ISBN 978-966-667-400-8.
8. Єрмошенко М.М. Фінансова складова економічної безпеки: держава і підприємство : наук. моногр. / М.М. Єрмошенко, К.С. Горячева. – К.: Національна академія управління, 2010. – 232 с.
9. Лаврова Ю.В. Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства / Ю.О. Лаврова. - // Вісник економіки, транспорту і промисловості. – 2010. - № 29. – С. 127-130.
10. Камлик М.І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко-правовий аспект: навч. посіб. / М.І. Камлик. – К.: Атіка, 2005. – 432 с. ISBN 966-326-106-4
11. Коротков Э.М. Управление экономической безопасностью общества / Э.М. Коротков, А.А. Беляев // Менеджмент в России и за рубежом. – 2001. - № 6. – С. 8-26.
12. Мартюшева Л.С., Інноваційний потенціал підприємства як об'єкт економічних досліджень / Л.С. Мартюшева, В.О. Калишенко // Фінанси України. – 2002. - № 10. – С. 61-66.
13. Марченко О.М. Актуальні загрози фінансово-економічній безпеці суб'єктів господарювання України / О.М. Марченко / Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна: збірник наукових праць. – Львів: ЛьвДУВС, 2011. – Вип. 1. – С. 171-184.
14. Мойсеєнко І.П. Управління інтелектуальним потенціалом: моногр. / І.П. Мойсеєнко. – Л.: Аверс, 2007. – 303.
15. Мойсеєнко І.П. Формування інтелектуального потенціалу суб'єктів господарювання в умовах інформаційно-інноваційного середовища / І.П. Мойсеєнко / Економіко-правовий часопис. Збірник наукових праць. – Львів: ЛьвДУВС, 2010. – Вип. 1., С. 100-107.
16. Поляков С.Г. Мониторинг инновационных процессов в научно-технической сфере / С.Г. Поляков // Инновации. – 2003. - № 5. – С. 62-64.
17. Смотри в корень: менеджмент знаний – основа новой модели управления / Технологии менеджмента знаний: Публикации // <http://www.kmtec.ru/publications/library>
18. Старостіна А.О. Ризик-менеджмент: теорія та практика: Навч. посіб. / А.О. Старостіна, В.А. Кравченко. – К.: ІВЦ “Видавництво «Політехніка»”, 2004. – 200 с. ISBN 966-622-154-3
19. Филипенко А.С. Экономическая глобализация: истоки и результаты / А.С. Филипенко. – Москва: «Экономика», 2010. – 511 с.
20. Франчук В.І. Основи економічної безпеки: навчальний посібник. / В.І. Франчук. – Львів: ЛьвДУВС, 2008. – 203 с. ISBN 978-966-607-073-2
21. Ярочкин В. Словарь терминов и определений по безопасности и защите информации / В. Ярочкин, Т. Шевцова. – М.: Ось-89, 1996. – 48 с.

Анотація. В статті досліджуються фактори формування фінансової безпеки суб'єктів господарювання. Обґрунтовується необхідність урахування факторів і параметрів техноглобалізму для забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарювання.

Ключові слова: фактори формування, фінансова безпека, суб'єкти господарювання, техноглобалізм.

Summary. The article investigates the factors of financial security entities. The necessity of taking into account the factors and parameters of tehnoglobalism to ensure financial security entities.

Keywords: formation factors, financial security, economic, tehnoglobalism.

*Рецензент д.е.н., професор ЛьДУВС Мойсеєнко І.П.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Назаренко І.Л.*

УДК 330.322.2

ОПТИМАЛЬНИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В КОНТЕКСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Малютін О.К., к.е.н., доцент (СНАУ)

В статті визначено оптимальний вектор розвитку національної економіки з врахуванням максимального рівня економічного росту ВВП та мінімізації економічних загроз в контексті збереження інвестиційної безпеки країни. Запропоновано модель, яка дозволяє оцінити рівень валового внутрішнього продукту країни в перспективі при структурних обмеженнях капіталовкладення за різними секторами економіки з позиції збереження її інвестиційної безпеки

Ключові слова: безпека, загроза, інвестиційна безпека, ризик

Постановка проблеми. Досягнення українською економікою стабільності та формування оптимального вектору розвитку в посткризовий період вимагає розв'язання завдань формування принципово нових джерел економічного росту, пов'язаних зі структурізацією економіки в залежності від рівня інвестиційної безпеки.

Показники економічного зростання національної економіки, досягнуті в докризовий період, переважно були отримані внаслідок формування сприятливих цін на природні ресурси на світовому ринку [1]. Слід зазначити, що процес економічного розвитку набуває стійкості у разі збереження головного фактору функціонування і стабілізації діяльності народного господарства – ефективного залучення та використання інвестиційних ресурсів.

Аналіз останніх публікацій та досліджень. Проблемою збереження інвестиційної безпеки країни та питаннями стратегічного планування розвитку вітчизняної економіки в

контексті національної безпеки опікуються такі вітчизняні науковці як О. Власюк, В. Геєць, Б. Губський, В. Кириленко, В. Мунтіян, Г. Пастернак-Таранушенко, А. Сухоруков [2-8]. Науковцями аналізуються економічні процеси в Україні, досліджуються шляхи формування ефективної економічної стратегії, що відповідає потребам сучасного етапу розвитку.

Виділення невирішених частин загальної проблеми. Виключно важливою та малорозробленою є проблема росту інвестицій, визначення оптимальної їх структури в умовах впливу економічних загроз, пов'язаних з інфляційними процесами та економічними кризами.

Формулювання мети статті. Залежність економіки України від кон'юнктури світового ринку і наявність високого рівня інвестиційних загроз в вітчизняній економіці ставить питання про економічну безпеку країни. В цих умовах державі необхідно визначити оптимальний вектор розвитку національної економіки з врахуванням